

Temat: Odejmowanie ułamków zwykłych.

Odejmując ułamki o jednakowych mianownikach, odejmujemy liczniki, a mianownik pozostawiamy bez zmiany.

Te liczby odejmujemy

$$\begin{array}{c} \swarrow \quad \searrow \\ \text{a) } \frac{3}{5} - \frac{2}{5} = \frac{1}{5} \end{array}$$

$$\text{b) } 1 - \frac{3}{4} = \frac{4}{4} - \frac{3}{4} = \frac{1}{4}$$

Uwaga: Aby odjąć ułamek od całości, zamieniamy całość na ułamek.

W tym przykładzie zamiast 1 napisaliśmy $\frac{4}{4}$. Możemy tak zrobić, bo $\frac{4}{4} = 4 : 4 = 1$

$$\text{c) } 1 - \frac{5}{7} = \frac{7}{7} - \frac{5}{7} = \frac{2}{7}$$

Uwaga: W tym przykładzie zamiast 1 napisaliśmy $\frac{7}{7}$. Możemy tak zrobić, bo $\frac{7}{7} = 7 : 7 = 1$

$$\text{c) } 5 - \frac{2}{3} = 4\frac{3}{3} - \frac{2}{3} = 4\frac{1}{3}$$

Uwaga: W tym przykładzie zamiast 5 napisaliśmy $4\frac{3}{3}$. Zrobiliśmy to, aby można było łatwo wykonać odejmowanie ułamków.

$$7\frac{4}{9} - 5\frac{1}{9} = 2\frac{3}{9} = 2\frac{1}{3}$$

Uwaga: Osobno odejmujemy całości, osobno ułamki. Dodatkowo ułamek $\frac{3}{9}$ należy skrócić przez 3.

Jedną całość zamieniamy na ułamek

$$\begin{array}{c} \swarrow \quad \searrow \\ 9\frac{1}{6} - 4\frac{5}{6} = 8\frac{7}{6} - 4\frac{5}{6} = 4\frac{2}{6} = 4\frac{1}{3} \end{array}$$

Uwaga: Z 9 „zabrałem” całość $\frac{6}{6}$ i „dołożyłem” ją do ułamka $\frac{1}{6}$. Otrzymałem dzięki temu liczbę $8\frac{7}{6}$

Dodatkowo ułamek $\frac{2}{6}$ należy skrócić przez 2.

Uwaga: Zadania zamieszczone poniżej, są przeznaczone na 3 lekcje.

Wykonaj odejmowanie. Wynik przedstaw w najprostszej postaci:

Poziom A

a) $\frac{4}{5} - \frac{3}{5}$ c) $\frac{12}{17} - \frac{3}{17}$ e) $\frac{15}{22} - \frac{6}{22}$ g) $\frac{24}{31} - \frac{17}{31}$ i) $\frac{10}{11} - \frac{3}{11}$ k) $\frac{19}{20} - \frac{8}{20}$
b) $\frac{14}{15} - \frac{6}{15}$ d) $\frac{7}{12} - \frac{2}{12}$ f) $\frac{7}{9} - \frac{5}{9}$ h) $\frac{19}{30} - \frac{6}{30}$ j) $\frac{12}{13} - \frac{11}{13}$ l) $\frac{35}{39} - \frac{10}{39}$

Poziom B

a) $1 - \frac{3}{7}$ c) $1 - \frac{7}{20}$ e) $1 - \frac{1}{24}$ g) $1 - \frac{14}{27}$ i) $1 - \frac{4}{15}$ k) $1 - \frac{14}{37}$
b) $1 - \frac{5}{14}$ d) $1 - \frac{5}{19}$ f) $1 - \frac{7}{13}$ h) $1 - \frac{9}{19}$ j) $1 - \frac{17}{20}$ l) $1 - \frac{27}{50}$

Poziom C

a) $3\frac{4}{7} - 2\frac{3}{7}$ d) $17\frac{11}{14} - 9\frac{6}{14}$ g) $7\frac{7}{9} - 4\frac{2}{9}$ j) $20\frac{7}{13} - 15\frac{4}{13}$
b) $5\frac{9}{11} - 3\frac{5}{11}$ e) $15\frac{7}{12} - 9\frac{2}{12}$ h) $11\frac{10}{11} - 7\frac{4}{11}$ k) $5\frac{23}{31} - 3\frac{15}{31}$
c) $10\frac{15}{17} - 4\frac{9}{17}$ f) $9\frac{14}{27} - 4\frac{10}{27}$ i) $12\frac{4}{19} - 8\frac{3}{19}$ l) $16\frac{17}{23} - 7\frac{8}{23}$

Poziom D

a) $4 - \frac{7}{15}$ c) $2 - \frac{4}{7}$ e) $8 - \frac{9}{11}$ g) $5 - \frac{11}{13}$ i) $17 - \frac{4}{17}$ k) $11 - \frac{3}{4}$
b) $6 - \frac{5}{12}$ d) $7 - \frac{2}{5}$ f) $9 - \frac{7}{10}$ h) $3 - \frac{4}{15}$ j) $10 - \frac{2}{9}$ l) $14 - \frac{13}{31}$

Poziom E

a) $14\frac{1}{6} - 5\frac{2}{6}$ d) $12\frac{2}{19} - 5\frac{12}{19}$ g) $16\frac{2}{21} - 9\frac{18}{21}$ j) $24\frac{4}{25} - 17\frac{20}{25}$
b) $9\frac{2}{7} - 3\frac{5}{7}$ e) $15\frac{4}{17} - 7\frac{15}{17}$ h) $21\frac{12}{23} - 12\frac{21}{23}$ k) $18\frac{5}{31} - 7\frac{28}{31}$
c) $8\frac{1}{5} - 2\frac{3}{5}$ f) $22\frac{5}{18} - 15\frac{12}{18}$ i) $9\frac{1}{27} - 4\frac{15}{27}$ l) $27\frac{4}{41} - 19\frac{37}{41}$